

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Handleiding

Overheidstarieven 2018

Inhoud

1. Inleiding	3
1.1 Doel van de handleiding	3
1.2 Toepassing	3
1.3 Systematiek uurtarief	3
1.4 Vpb-plicht bij overheidsondernemingen	3
1.5 Leeswijzer	3
2. Tarieven 2018 en Toelichting	4
2.1 Directe loonkosten per salarisschaal BBRA in 2018 (alle bedragen afgerond in Euro's)	4
2.2 Integrale loonkosten per salarisschaal BBRA in 2018 (alle bedragen afgerond in Euro's)	4
2.3 Toelichting directe loonkosten	5
2.4 Toelichting overheadkosten	5
2.4.1 Huisvesting	5
2.4.2 Kantoorautomatisering	6
2.4.3 Administratie	6
2.4.4 Reiskosten	6
2.4.5 Opleiding	6
2.4.6 Facilitair	6
2.4.7 Overige overhead 2017	6
2.5 Productieve uren en contract uren	7
2.5.1 Toelichting aantal productieve uren	7
2.5.2 Toelichting aantal contract uren	7
2.5.3 Specifieke gevallen	7

1. Inleiding

1.1 Doel van de handleiding

De Handleiding Overheidstarieven (hierna: HOT) is een handreiking voor onderdelen van de Rijksoverheid die kosten in rekening brengen voor werkzaamheden verricht voor, of diensten verleend aan, afnemers binnen de Rijksoverheid. Deze (dienst)onderdelen kunnen dit doen door een tarief per uur in rekening te brengen of door een budgetafpraak te maken die daarop is gebaseerd. Deze handleiding biedt voor elk van de ambtelijke salarisschalen een indicatief kosten-dekkend (integraal) uurtarief. Ook andere publiekrechtelijke lichamen dan de Rijksoverheid kunnen gebruik maken van de HOT mits de toepasbaarheid kritisch wordt beoordeeld.

1.2 Toepassing

De HOT kan worden gebruikt als hulpmiddel. Bijvoorbeeld wanneer er geen adequate kostenadministratie of een toereikend instrument ter bepaling van kostenvergoedingen voorhanden is. Bij het gebruik van de HOT in het kader van werkzaamheden die samenhangen met het verrichten van economische activiteiten dienen daarnaast de gedragsregels van de Wet Markt en Overheid in acht te worden genomen. De HOT kan ook worden gebruikt ten behoeve van interne doorberekening, sturing en beheersing, benchmarking en subsidieverstrekking (in de vorm van referentietarieven voor de berekening of toetsing van subsidiabele kosten). De HOT is gebaseerd op gemiddelde kostendeckende tarieven op basis van de standaard kantooromgeving binnen de Rijksoverheid. Voor specifieke situaties binnen of buiten de Rijksoverheid zijn de tarieven in deze handleiding niet altijd geschikt. De gebruiker van de HOT doet er goed aan om in deze specifieke situaties de toepasbaarheid kritisch te beoordelen.

1.3 Systematiek uurtarief

De HOT geeft de gemiddeld gewogen uurtarieven per salarisschaal weer. Het gaat hierbij om uurtarieven en salarisschalen van medewerkers binnen de Rijksoverheid die vallen onder het Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren (BBRA). Net als in voorgaande jaren is het uitgangspunt de werkelijke loonkosten in de maand augustus voor de Rijksoverheid gecombineerd met de verwachte loonkostenontwikkeling binnen de sector overheid zoals opgenomen in de Macro Economische Verkenningen van het Centraal Plan Bureau (MEV 2018, september 2017).

De systematiek voor het bepalen van het uurtarief is dit jaar aan verandering onderhevig. Tot op heden werd de overhead bepaald door een bedrag uit 2005 jaarlijks te indexeren. Dit jaar is de overhead bepaald aan de hand van actuele centraal beschikbare informatie. Binnen de Rijksoverheid verlenen shared service organisaties namelijk veel van de bedrijfsvoeringstaken, die nu onderdeel zijn van de overhead. In de handleiding is daarom rekening gehouden met de (ontwikkeling van) tarieven van de shared service organisaties (SSO's).

Daarnaast is er gekozen om naast een uurtarief op basis van productieve uren, ook een uurtarief op basis van contract uren te presenteren. Het uurtarief op basis van productieve uren kan gebruikt worden voor werkzaamheden waarbij uitsluitend de direct productieve uren worden afgerekend. Dit uurtarief kan echter niet gebruikt worden voor werkzaamheden waarbij ook improductieve uren worden afgerekend. Bijvoorbeeld bij het detacheren van personeel. Om deze reden presenteert de HOT ook het uurtarief op basis van contract uren.

In de paragrafen 2.3 t/m 2.5 wordt de systematiek nader toegelicht.

1.4 Vpb-plicht bij overheidsondernemingen

Vanaf 1 januari 2016 zijn sommige overheidsondernemingen belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb). Kort gezegd komt het erop neer dat deze overheidsondernemingen Vpb-plichtig zijn, tenzij er sprake is van een vrijstelling. De afweging of er sprake is van een vrijstelling dient per activiteit beoordeeld te worden.

Gebruikers van de HOT zijn zelf verantwoordelijk voor het bepalen welke tarieven toegepast worden en de mogelijke (fiscale) consequenties hiervan. Bij twijfel is het verstandig om per geval fiscaal advies in te winnen.

Zie de handleiding van 2017 voor meer informatie over dit onderwerp.

1.5 Leeswijzer

In het navolgende hoofdstuk worden de tarieven voor 2018 gepresenteerd. In de eerste tabel worden de directe loonkosten per salarisschaal weergegeven. De tweede tabel bevat integrale tarieven (inclusief overhead) per salarisschaal. In de navolgende paragrafen van hoofdstuk 2 worden de uitgangspunten die zijn gehanteerd voor de tariefsberekening nader verklaard.

2. Tarieven 2018 en Toelichting

2.1 Directe loonkosten per salarisschaal BBRA in 2018 (alle bedragen afgerond in Euro's)

Tabel 1 Directe loonkosten per salarisschaal 2018 (loonkosten per mensjaar afgerond op 1.000 Euro) Bron: P-Direkt.

Schaal	Loonkosten per mensjaar ¹	Uurtarief productieve uren, ex btw ²	Uurtarief productieve uren, inc btw	Uurtarief contract uren, ex btw ³	Uurtarief contract uren, inc btw
1	28.000	20	24	15	18
2	29.000	21	25	15	18
3	35.000	25	30	19	23
4	41.000	30	36	22	27
5	43.000	31	38	23	28
6	46.000	33	40	24	29
7	50.000	36	44	27	33
8	56.000	41	50	30	36
9	62.000	45	54	33	40
10	69.000	50	61	37	45
11	79.000	57	69	42	51
12	90.000	65	79	48	58
13	102.000	74	90	54	65
14	113.000	82	99	60	73
15	123.000	89	108	65	79
16	134.000	97	117	71	86
17	145.000	105	127	77	93
18	158.000	115	139	84	102

2.2 Integrale loonkosten per salarisschaal BBRA in 2018 (alle bedragen afgerond in Euro's)

Tabel 2 Integrale loonkosten per salarisschaal 2018 (loonkosten per mensjaar afgerond op 1.000 Euro) Bron: P-Direkt.

Schaal	Loonkosten per mensjaar	Overhead	Totale kosten	Uurtarief productieve uren, ex btw	Uurtarief productieve uren, inc btw	Uurtarief contract uren, ex btw	Uurtarief contract uren, inc btw
1	28.000	17.650	45.650	33	40	24	29
2	29.000	17.650	46.650	34	41	25	30
3	35.000	17.650	52.650	38	46	28	34
4	41.000	17.650	58.650	43	52	31	38
5	43.000	17.650	60.650	44	53	32	39
6	46.000	17.650	63.650	46	56	34	41
7	50.000	17.650	67.650	49	59	36	44
8	56.000	17.650	73.650	53	64	39	47
9	62.000	17.650	79.650	58	70	42	51
10	69.000	17.650	86.650	63	76	46	56
11	79.000	17.650	96.650	70	85	51	62
12	90.000	17.650	107.650	78	94	57	69
13	102.000	17.650	119.650	87	105	64	77
14	113.000	17.650	130.650	95	115	79	96
15	123.000	17.650	140.650	102	123	75	91
16	134.000	17.650	151.650	110	133	81	98
17	145.000	17.650	162.650	118	143	87	105
18	158.000	17.650	175.650	127	154	93	113

Bovenstaande tabel bevat naast de directe loonkosten per medewerker tevens een opslag voor overhead van 17.650 Euro per FTE. In de navolgende paragrafen wordt een toelichting gegeven bij de in de tabellen opgenomen tarieven.

¹Inclusief loongroei van 2,2% (Bron: MEV 2018, CPB).

²Zie toelichting 2.5.1.

³Zie toelichting 2.5.2.

2.3 Toelichting directe loonkosten

In deze berekeningen worden tot de Rijksoverheid gerekend alle personen die volgens BBRA 1984 worden bezoldigd. Voor iedere salarisschaal (schaal 1 tot en met 18) worden de gemiddelde loonkosten berekend en geraamd voor het jaar 2018. Deze gemiddelde loonkosten per schaal zijn gebaseerd op een heel kalenderjaar voor een persoon met een volledige werktijd (36 uur per week). Bij de bepaling van de loonkosten, dat wil zeggen de kosten die het Rijk als werkgever maakt, worden de volgende kostencomponenten meegenomen:

- a. bruto salaris;
- b. vakantie-uitkering;
- c. eindejaarsuitkering; en
- d. door de werkgever te betalen premies voor ouderdoms- en nabestaandenpensioen, WAO, VUT, invaliditeitspensioen incl. het bovenwettelijke deel en de zorgverzekeringsbijdrage.

Hierin worden dus geen functieafhankelijke toeslagen, zoals bijvoorbeeld onregelmatigheidstoelage, meegenomen.

2.4 Toelichting overheadkosten

Overheadkosten zijn de indirecte kosten voor de ondersteuning (PIOFACH functies⁴) van medewerkers. Oftewel, indirecte kosten die moeten worden gemaakt voor het in dienst hebben van een medewerker.

De overhead in deze handleiding is bepaald op 17.650 Euro per FTE. Om te benadrukken dat de overhead een schatting is van de bijkomende indirecte kosten binnen de Rijksoverheid, wordt in de handleiding gewerkt met een afgerond bedrag.

De samenstelling van de overheadkosten werd tot op heden bepaald door indexatie van een grondslag uit 2005. Hierin werd de overhead uitgesplitst naar de componenten huisvesting (20%), kantoorautomatisering (10%) en overige overhead (70%). In deze versie zijn de overheadkosten voor de eerste keer verder uitgesplitst en toegelicht. Daarnaast zijn de kosten van externe inhuur en ondersteunende organisatieonderdelen uit de grondslag gehaald. In paragraaf 2.4.7 wordt hier verder op ingegaan.

Tabel 3 Oude en nieuwe grondslag van de HOT.

2017 (oud) ⁵	per FTE
Huisvesting (20%)	€ 6.300
Kantoorautomatisering (10%)	€ 3.150
Overige overhead (70%)	€ 22.050
Totaal	€ 31.500

2018 (nieuw)	per FTE
Huisvesting	€ 6.300
Kantoorautomatisering	€ 2.800
Overige overhead	
- Administratie*	€ 700
- Reiskosten	€ 1.800
- Opleiding	€ 1.500
- Facilitair*	€ 4.300
IMOC (1,4%) ⁶	€ 250
Totaal	€ 17.650

In tabel 2 met de tarieven over 2018 is één kolom opgenomen waarin een indicatief bedrag van de overheadkosten van € 17.650 staat vermeld. (* centraal budget bij BZK).

2.4.1 Huisvesting

De huisvestingskosten zijn bepaald aan de hand van het m² tarief voor de Randstad (€ 257 per m²) en vermenigvuldigd met de ruimtenorm (24,5 m²) per FTE uit het besluit tot vaststelling van het Rijkshuisvestingsstelsel voor kantoren van de Minister voor Wonen en Rijksdienst.⁷

⁴ Personeel, informatievoorziening, organisatie, financiën, automatisering, communicatie en huisvesting.

⁵ De HOT 2017 geeft geen gedetailleerde onderbouwing van de kosten componenten en verwijst alleen naar percentages ten opzichte van het totaal.

⁶ Netto materiële overheidsconsumptie index voor 2018 (Bron: MEV 2018, CPB).

⁷ <http://wetten.overheid.nl/BWBR0038279/2016-07-16>

Huisvestingskosten buiten de Randstad vallen gemiddeld lager uit per FTE (€ 5.439). Wanneer een werknemer naar een ander departement overgaat kan het overigens zijn dat de huisvestingskosten niet direct dalen of stijgen omdat met het RVB niet per medewerker wordt afgerekend maar per werkplek. Wanneer het aantal m² niet daalt of stijgt bij het overhevelen van personeel, blijven de huisvestingskosten dus gelijk.

2.4.2 *Kantoorautomatisering*

De kosten voor kantoorautomatisering zijn bepaald aan de hand van de tarieven van SSC-ICT. Deze tarieven zijn vergeleken met de tarieven van andere ICT dienstverleners bij de Rijksoverheid en bevatten de kosten voor: 'de werkomgeving, persoonlijke devices, locatiegebonden faciliteiten (aanleggen internetkabels), mobiele werkplek, monitor, housing, helpdesk.' De vergelijking bij andere ICT dienstverleners geeft een vergelijkbaar kostenbeeld per FTE.

2.4.3 *Administratie*

Vanwege een bijna volledige Rijksbrede afname van salarisadministratie bij P-Direkt is ervoor gekozen om de administratiekosten te bepalen aan de hand van de P-Direkt tarieven voor generieke dienstverlening per individuele arbeidsrelatie.

Het grootste deel van het budget voor P-Direkt is centraal ondergebracht bij BZK/DGOO. Bij het overgaan van een werknemer van het ene departement naar het andere departement hoeft dan ook alleen gerekend te worden met het eventuele overige decentrale budget. € 700 is het gemiddelde centrale budget per werknemer.

2.4.4 *Reiskosten*

De reiskosten zijn bepaald aan de hand van gegevens van Mobilitymixx en P-Direkt. De totale reiskosten zijn gedeeld door het aantal individuele arbeidsrelaties bij het Rijk.

2.4.5 *Opleiding*

Departementen hebben opleidingsbudgetten per werknemer. Het opleidingsbudget per individuele arbeidsrelatie is bepaald op basis van de informatie uit de jaarrapportage Rijksbedrijfsvoering. Hierbij is het gewogen gemiddelde opleidingsbudget van de departementen over de afgelopen 5 jaar gebruikt.

2.4.6 *Facilitair*

De facilitaire kosten per werkplek zijn bepaald door per pand de totale kosten van FMHaaglanden te delen door het aantal werkplekken. Vervolgens zijn de kosten per werkplek vermenigvuldigd met de huidige vastgestelde werkpleknorm van 0,9 werkplek per FTE. Dit geldt niet altijd voor ieder individueel gebouw.

Het grootste deel van het budget voor FMHaaglanden is centraal ondergebracht bij BZK/DGOO. Bij het overgaan van een werknemer van het ene departement naar het andere departement hoeft dan ook alleen gerekend te worden met het eventuele overige decentrale budget.

2.4.7 *Overige overhead 2017*

In de post overige overhead in de HOT 2017 zitten de 1. Bureaukosten, 2. Reiskosten, 3. Opleidingskosten, 4. Kosten van inhuur van externen en 5. Kosten van ondersteunende organisatie onderdelen. De eerste drie kostenposten zijn ook in de geactualiseerde overheadkosten opgenomen. De laatste twee kostenposten, inhuur van externen en ondersteunende organisatieonderdelen, niet.

Externe inhuur

Externe inhuur is het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de rijksoverheid in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, middels het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, waarop door de opdrachtgever mede gestuurd wordt.⁸

De externe inhuur component is niet meegenomen in de grondslag van de overheadkosten voor 2018. De reden hiervoor is dat kosten voor externe inhuur niet direct zijn verbonden aan het in dienst hebben van medewerkers. Hier zijn in de regel ook andere budgetten voor.

⁸ Rijksbegrotingsvoorschriften, externe inhuur. Bijlage bij model 3.6o.

Ondersteunende organisatie onderdelen

De ondersteunende organisatie onderdelen component is ook niet meegenomen in de grondslag van overheadkosten voor 2018. De reden hiervoor is dat deze kosten niet direct verbonden zijn aan het in dienst hebben van medewerkers. Bijvoorbeeld bij het detacheren van één medewerker hoeft er geen extra management of FEZer, jurist etc. bij te komen. Bij substantiëlere overhevelingen kunnen ondersteunende medewerkers die mee gaan, apart worden mee begroot.

2.5 Productieve uren en contract uren

In de HOT 2018 wordt gewerkt met tarieven op basis van productieve uren en contract uren. Hieronder volgt een toelichting.

2.5.1 Toelichting aantal productieve uren

Het uurtarief op basis van productieve uren wordt bepaald door de kosten per arbeidsjaar⁹ te delen door het aantal productieve uren per ambtenaar per jaar. Voor de berekening van het aantal productieve uren is uitgegaan van vijf werkdagen per week en een werkweek van 36 uur. Het aantal werkdagen in een jaar is verminderd met het aantal feestdagen die op een werkdag vallen, verlofdagen en ziektedagen.

Voor het jaar 2018 resulteert dit in de volgende opstelling:

aantal werkdagen	261
aantal feestdagen die op een werkdag vallen	7 -/-
omvang productieve dagen	254
omvang productieve uren (254 x 7,2)	1.829
vakantie-uren	167 -/-
ziekte-uren (5%)	96 -/-
aantal uren aanwezig	1.566
indirect productieve uren (12%)	188 -/-
aantal direct productieve uren	1.378

Het aantal productieve uren voor 2018 bedraagt 1.378 uren per jaar. Het ziekteverzuimpercentage van de Rijksoverheid is bepaald op 5% omdat de werkelijke verzuimuren en de Verbaannorm voor de Rijksoverheid rond de 5% liggen.

2.5.2 Toelichting aantal contract uren

Het uurtarief op basis van contract uren wordt bepaald door de kosten per kalenderjaar te delen door het aantal contract uren per ambtenaar per jaar.

De berekening van de tarieven op basis van contract uren is gebaseerd op 1.880 uren per kalenderjaar in 2018. Voor de berekening van het aantal contract uren is uitgegaan van vijf werkdagen per week en een werkweek van 36 uren.

Voor het jaar 2018 resulteert dit in de volgende opstelling:

aantal werkdagen	261
omvang aanstelling in uren (261 x 7,2)	1.880
aantal contract uren	1.880

Er is hier niet gecorrigeerd voor feestdagen die op een werkdag vallen, ziektedagen en verlofdagen omdat deze uren contractueel wel betaald worden. Het betreft verloonde uren.

2.5.3 Specifieke gevallen

Onderdelen van de Rijksoverheid die deze tarievenhandleiding gebruiken, kunnen voor zichzelf nagaan of het aantal productieve uren van 1.378 of het aantal contract uren van 1.880 van toepassing is. Zo nodig kan voor de eigen situatie van een ander aantal uren worden uitgegaan.

⁹ De hoeveelheid werk die een persoon in een jaar kan verzetten.

Inlichtingen

Directie Ambtenaar & Organisatie

Robbert Schop
Robbert.Schop@minbzk.nl
06 11 85 41 07

Deze brochure is een uitgave van:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag

Oktober 2017 | 106180